

Nr 392.

Av herr **Jönsson** i Rossbol **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 24, med förslag till lag angående ändring i lagen den 17 juni 1948 (nr 329) om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet, m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 24 med förslag till lag angående ändring i lagen den 17 juni 1948 (nr 329) om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastigheter, m. m. föreslås i anslutning till en av lantbruksstyrelsen gjord framställning om förenkling av kontrollförfarandet i vissa fall, att när vid lantmåteriförrättning förutsättningar för erhållande av landsfiskalsintyg äro för handen, alltså i regel då förvärvat område av fastighet skall avstyckas för att utgöra en särskild jordbruksfastighet, intyg skall kunna utfärdas av vederbörande lantmätare. Ändringen anges kunna ske i administrativ ordning genom ändring i kungörelsen rörande jordförvärvslagen (s. 34). Beslutet härom har ansetts böra anstå, till dess riksdagen fattat ståndpunkt till ett av lantbruksstyrelsen samtidigt framfört förslag, att tillståndsprövningen av lantbruksnämnd skall kunna ersättas av intyg av vederbörande lantmätare, även då fråga är om förvärv av tillskottsjord till en redan bestående jordbruksfastighet, vilken tillskottsjord skall avstyckas för sammanläggning med köparens fastighet. I denna del har lantbruksstyrelsens framställning icke tillstyrkts i propositionen (s. 34, 35).

De i propositionen (s. 34, 35) framförda skälen mot lantbruksstyrelsens sistnämnda förslag synas emellertid icke vara bärande. I lantbruksstyrelsens framställning samt i remissyttranden avgivna av lantmåteristyrelsen och i ärendet hörda överlantmätare har en jämförelse gjorts mellan jordförvärvslagens och jorddelningslagens bestämmelser (s. 27, 28, 30—33). I anslutning härtill och till de i propositionen framförda skälen mot lantbruksstyrelsens nu ifrågavarande förslag må framhållas, att såväl olämplig latifundiebildning som ock en olämplig disposition av visst ägoområde vid avsedd sammanläggning i det avseendet, att nämnda ägoområde lämpligare borde sammanläggas med annan fastighet, jämlikt jorddelningslagens och sammanläggningslagens bestämmelser bör utgöra hinder mot föreslagen sammanläggning. Härtill kommer att enligt gällande bestämmelser lantbruksnämnd får tillfälle att utöva inflytande på de avstyckningar och sammanläggningar, som kunna vara av intresse för lantbruksnämnden i dess verksamhet för jordbrukets rationalisering. Vidare må framhållas, att grannlaga avstyckningar icke torde komma under lantbruksnämndens bedömande först sedan de verk-

ställt och avslutats utan på det begynnelsestadium av förrättningen, då tillståndsfrågan skall avgöras, antingen i underställningsmål eller vid ett mera informellt samråd med nämnden. Lantbruksnämndens möjligheter att i nu ifrågavarande fall på ett tidigt stadium sätta in sitt initiativ för att främja en avsedd lämpligare lösning torde således komma att kvarstå. Slutligen må framhållas, att kompletteringsförvärv i de flesta fall torde avse förvärv av mindre områden, att det i propositionen såsom tillåten övre gräns angivna tvåfamiljsjordbruket för de flesta trakter av vårt land synes innebära en målsättning, vars förverkligande torde kräva avsevärd tid, samt att de flesta latifundiebildningar torde uppstå genom sammanköp av hela fastigheter. Förvärv och sammanläggning av hela fastigheter torde icke avses med lantbruksstyrelsens förslag.

Lantbruksstyrelsens nu ifrågavarande förslag torde icke kunna medföra någon som helst olägenhet med hänsyn till jordförvärvslagens syften. Ur förvaltningssynpunkt har förslaget uppenbara fördelar. Vederbörande jordägare, som förvärvat eller avser att förvärva tillskottsajorden, behöver vända sig till endast *en* myndighet. Den nuvarande obligatoriska dubbla prövningen i samma sakfråga, nämligen av lantbruksnämnden jämlikt jordförvärvslagen i fråga om förvärvstillståndet och av jorddelningsmyndigheterna jämlikt jorddelningslagen i fråga om fastighetsbildningen med allt vad densamma innebär av tidsutdräkt innan ärendet blir slutbehandlat — dubbelt arbete och många gånger dubbla resor för lantbruksnämndens och lantmäteriets tjänstemän, alltså dubbla och därmed onödiga förvaltningskostnader — skulle försvinna. Den nuvarande ordningen får i dessa tider, då rationaliseringar och förenklingar i statsförvaltningen måste eftersträvas, anses vara en oformlighet.

Med hänvisning till vad ovan anförts få vi i anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 24 hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att lantbruksstyrelsens förslag om förenklad prövning av tillstånd till kompletteringsförvärv, som föranleda jorddelningsförrättning, genomföres.

Stockholm den 31 januari 1951.

Nils Jönsson
i Rosshol.

Sigfrid Jonsson
i Järvsand.

Helge Lundström.
